

Magyar-litván földtani együttműködés

Újabb intézménnyel gyarapodott a Magyar Állami Földtani Intézet külföldi partnereinek köre. 1998. december 5-én egy három évre szóló együttműködési megállapodást írt alá Brezsnjanszky Károly, az intézet igazgatója és Jonas Satkunas, a Litván Földtani Szolgálat igazgatóhelyettese.

A háromfős litván delegáció 1998. december 2-7. között –az intézet meghívásának eleget téve– tartózkodott Magyarországon. Ez idő alatt megismerkedett a Magyar Állami Földtani Intézet alapvető tevékenységével és felmérte az együttműködési lehetőségeket az egyes projektekkel. A vendégek rövid ismertést kaptak hazánk földtani felépítéséről, amit egy Balaton környékére tervezett, de időjárási viszonyok miatt csonkára sikerült szakmai kirándulás tett emlékezetessé.

A korábbi véletlenszerű szakmai kapcsolatok során felvetődött ötletek, továbbá az előkészítés folyamán feltárt lehetőségek és igények, valamint a vendégek intézetben tett látogatása után tett javaslatai alapján az együttműködési megállapodás az alábbi témakörökre terjed ki:

- hagyományos és alkalmazott (környezetföldtani, agrogeológiai) földtani térképezés módszertana,
- vízföldtani kutatások módszertana, beleértve a talajvíz monitoringot, a hidrogeokémiai vizsgálatokat és a modellezést,
- a földtani kutatással kapcsolatos jogszabályok és követelmények (előírások),
- a radioaktív hulladék-elhelyezés kapcsolódó földtani kutatás koncepciója és megszervezése,
- medenceanalízis módszertana,
- adatbázisok és GIS alkalmazás,
- egyéb kutatási témák, melyekben a felek kölcsönösen érdekeltek.

Az együttműködés célkitűzései megvalósításának eszközei között meg lehet említeni a rendszeres publikációcserét, a tanulmányutakat és vendég-előadásokat, az egymás kölcsönös tájékoztatását a saját jelentősebb rendezvényekről, a közös fellépést két- és sokoldalú programokban és nemzetközi szervezetekben, továbbá a közös projekteket és publikációkat, valamint az ad hoc konzultációkat. A megállapodást egy előzetes, 1999-re szóló ütemterv egészíti ki.

A Litván Földtani Szolgálat delegációja részére biztosított programot teljesebbé téve a Magyar Geológiai Szolgálat főigazgatója, dr. Farkas István is fogadta a vendégeket, és egymás kölcsönös tájékoztatását követően annak a közös véleménynek adtak hangot, hogy a magyar-litván földtani együttműködést ki kell terjeszteni az érintett szolgálatok szakhatósági tevékenységének gyakorlatára is egy, a szolgálatok vezetői által aláírandó megállapodás formájában.

(Dudás A. Imre MÁFI)

A Magyar Geológiai Szolgálat beszámolója az 1998. évi munkájáról

A Szolgálat kötelezettsége és egyben vállalt feladata, hogy évente számot adjon működéséről egyrészt a nyilvánosságnak, másrészt az államigazgatás és az állami intézményrendszer képviselőinek. Többéves hagyomány, hogy erre a célra február végén egy egynapos "tudományos ülészakot" szervezünk, amelyre meghívást kapnak a földtani adatokat felhasználó minisztériumok munkatársai, a kutatóintézetek és a kutatóhelyek vezetői, valamint a geológia és a geofizika jeles képviselői.

A tavalyi év munkájáról szóló beszámolót február 24. -én a MÁFI dísztermében rendeztük. A "beszámoló ülés" dr. Farkas Istvánnak, a Szolgálat főigazgatójának az ismertetőjével kezdődött, aki áttekintést adott a Szolgálat feladatairól, forrás- és létszámhelyzetéről. Ezt követően a központi hivatali egységek két vezetője, dr. Erdélyi Gáborné (Információs Központ) és Rezessy Géza (Földtani Szakhatóság) közös előadásban ismertették a Szolgálat feladatkörének és jogi hátterének 1998. évi változásait.

Brezsnjanszky Károly, a MÁFI igazgatója a Földtani Intézet tavalyi eredményeiről számolt be, az ELGI eredményeit ugyanígy dr. Bodoky Tamás ismertette.

Az intézményrendszer munkájának áttekintése után három előadás szólt az intézetek tudományos munkáját 1998-ban legjobban reprezentáló projektek eredményeiről Sikhegyi Ferenc (MÁFI) és Kovácsvölgyi Sándor (ELGI) közös előadásukban arról a nagy ívű adatbázis-kezelő, adatfeldolgozó és térképszerkesztő munkáról számolt be, amelynek során (több projekt eredményeit összegezve) megkezdődött az új 100 000-es méretarányú országos geológiai és geofizikai térkép-sorozat elektronikus kiadása.

Renner János, az ELGI projektvezetője az Országos Radiometriai Alaptérképezés tavalyi munkáiról, azaz a "radioaktivitási nullállapot" (baseline) mérésekről számolt be. Az alaptérképezést az ELGI Radiometriai Laboratóriuma, mint az ország egyetlen akkreditált, terepi mérésekre felkészített laboratóriuma végzi. Az akkreditált laboratórium felhasználásának példájául az egeri kórház gyermekosztályának épületében végzett ellenőrző felmérést mutatta be, melytől tanúsította, hogy nincs szignifikáns eltérés a kórházban és az ország bármely más pontján mérhető háttérsugárzás szintje között.

A záró előadásban dr. Balla Zoltán, a MÁFI projektvezetője a kis és közepes radioaktivitású hulladékok elhelyezésére irányuló Nemzeti Projekt földtani kutatásairól számolt be, és áttekintést adott a kutatások szakaszairól, a telephely-kijelölés földtani kritériumairól, az 1998. szeptember 30-án elkészült zárójelentés következtetéseiről.

A beszámoló ülés teljes anyaga olvasható és letölthető a szolgálat honlapjáról, a pontos cím:

[Http://www.MGSZ.hu/mprogr/besz98.html](http://www.MGSZ.hu/mprogr/besz98.html)

(Kakas Kristóf MGSZ)

II. Országos Partfal Konferencia PAKS 1999. május 27-28.

A Magyar Geológiai Szolgálat és a Magyarhoni Földtani Társulat szervezésében, a Magyar Hidrológiai Társaság Vízépítőipari Szakosztályával, a Mérnök Kamara Geotechnika Tagozatával közösen. A Konferencia házigazdája Paks Város Önkormányzata és Bölcske Község Önkormányzata

Hosszas vajúdas után 1997-ben kezdődött a szervezett közterületi partfalveszély elhárítás. E probléma és az akkor ismert megoldási lehetőségek minél szélesebb körben való megismertetése érdekében rendeztük meg az első Partfal Konferenciát Pakson.

A Partfalveszély-elhárítási Tárcaközi Bizottsághoz eddig összesen 250 támogatási kérelem érkezett. A szigorú pályázati feltételeknek megfelelőek között szétosztott 800 MFT-ból elkészült védművek a mérnöki vélemény széles skáláját reprezentálják. Sok példaértékű, de néhány kényszer szülte, vitatható megoldás is született. Ez a program az 1001/1997 (I. 15.) Korm. határozat értelmében 2002-ig fog folytatódni. Annak érdekében, hogy a Parlament által évente megszavazott keretből a földtani környezet törvényszerűségeit figyelembe vevő, de az élet és vagyonbiztonságot szavatoló még jobb megoldások születhessenek újra megrendezzük a Partfal Konferenciát.

A konferencia témakörei változatlanok:

- a partfal, mint geológiai, geomorfológiai képződmény, -mint mérnökgeológiai probléma,
- mint mérnöki kihívás,
- mint településfejlesztési határ.

Az előadásokat részben felkért előadók tartják, de a meghírdetett témakörökben elfogadunk előadás és poszter bejelentéseket 1999. április 20-ig.

További információk: Oszvald Tamás,
Tel: (06-1)220-6193.

(Oszvald Tamás MGSZ)

Beszélgetés a hazai széntermelés gazdasági esélyeiről

A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Bányászati Tudományos Bizottságának (BTB) Bányászati Energetikai és Ásványvagyongazdálkodási Munkabizottsága 1998. november 4-én az MTA Roosevelttéri székházának Képes-termében zártkörű, kötetlen beszélgetést tartott a "Hazai széntermelés gazdasági esélyeiről" témában. A Munkabizottság tagjain kívül az OMBKE, a BDSZ, a Mérnöki Kamara, a SZESZEK, az MVM Rt. és egyes bánya-erőmű integrációk, a Gazdasági Minisztérium és a Magyar Geológiai Szolgálat képviselői, valamint néhány, a témakörrel foglalkozó szakember -összesen huszonhárom fő- vett részt. A beszélgetést Dr. Buócz Zoltán munkabizottsági elnök vezette. Dr. hc. dr. Faller Gusztáv, a BTB elnöke ismertette, hogy a beszélgetés megszervezésére azért került sor, hogy a meghívottak korábban már nyilvánosságra hozott felfogását kölcsö-

nösen mélyebben megismerjék, az ellentétes felfogásokat lehetőleg közelítsék, másrészt kifejtette saját véleményét. Ezt követően Hamza Jenő, Dr. Gagyai Pálffy András, Dr. Fodor Béla, Kiss Csaba, Dr. Gál István, Kolozsvári Sándor, Dr. Gráf Kálmán, Dr. Stróbl Alajos, Dr. Matyi-Szabó Ferenc, Dr. Horn János, Dr. Somos László, Tóth Ákos és Gádori Vilmos fejtette ki véleményét, illetve vett részt a vitában. Az elhangzottakból számos új információ vált ismertté. Ez tette sokszínűvé a beszélgetés során a témakör elméleti alapjaira és gyakorlati problémáira egyaránt kiterjedően kialakult összképet.

A nem egyszer éles polémiától sem mentes, ám mindig nagyon barátságos légkörű találkozó résztvevői végül is egyetértettek abban, hogy a hazai széntermelés esélyei alapvetően a hazai szénbázison álló, illetve létesítendő villamoserőművek gazdasági esélyeitől függenek. Nem mellőzhető azonban az egyéb -elsősorban lakossági-kommunális- szén-igények szerepe sem.

A jelenlévők egyetértettek abban is, hogy új földalatti szénbányák létesítésére hazánkban nincs esély, ám néhányan úgy vélték, hogy ez a megállapítás csak a jelenlegi helyzetre érvényes, és nem tekinthető végérvényesnek. A jelenleg működő földalatti szénbányák gazdasági esélyeit illetően szélsőségesen megoszlottak a vélemények. Teljes egyetértés volt viszont abban, hogy a külfejtes bányászatot indokolja annak gazdaságossága. A bükkábrányi lignitvagyonra telepíthető erőmű előnye minden más megoldással szemben túlnőnek az energetika területén. Az erőmű létesítéséhez szükséges politikai döntés során ezt mindenképpen szükséges tekintetbe venni.

A gazdasági miniszter 1998. évi bányásznapjában elhangzott, a szakma jövőjét meghatározó három tényező (gazdaságosság, környezetvédelem, szolidaritás) tekintetében a jelenlévők között teljes volt az egyetértés. A résztvevők, a gazdaságosság általános követelményén túlmenően szükségesnek tartották annak tudatosítását, hogy a modern külfejtes bányászat -a közhiedelemmel ellentétben- környezetvédelmi szempontból ma már kifogástalanul végezhető, a földalatti szénbányászatot illetően pedig a jelenleginél sokkal tevélegesebb szolidaritásnak kell érvényesülnie.

A résztvevők elismerésüket fejezték ki az akadémiai munkabizottságnak az időszerűnek és hasznosnak tartott beszélgetés kezdeményezéséért. Sokak szerint az eszmecserét bizonyos idő múlva célszerű lenne folytatni a résztvevő szervezetek valamelyikénél.

(dr. Horn János BDSZ)

Schey Ilike 50 éve a MÁFI-ban

Megható összefogásnak adott helyet a MÁFI könyvtára 1999. február 15-én. Az Országos Földtani Szak-könyvtár idős, de még most is szakmai tudásának birtokában levő könyvtárosát, Kaplayné Schey Ilikét ünnepték, aki 50 éve, 1949. február 14-én kezdett el dolgozni a könyvtárban. Visszatekintve az elmúlt ötven évre, a Könyvtár Neki köszönheti azt, hogy ezekben a néha zavaros évtizedekben megőrzésre kerültek a könyvtár történelmi értékei. Magasszintű könyvtárosi munkáját segítette és segíti művészettörténeti végzettsége, sokoldalú nyelvtudása. További jó egészséget kívánunk Neki.

Az MVM Rt. által kiírt Erőművi Kapacitástender eredménye

Előzmények

A Magyar Villamos Művek Rt. (MVM Rt.) a működési engedélyében rögzített kötelezettségének eleget téve – a Kormány által elfogadott Országos Erőműlétesítési Tervben foglaltakat figyelembe véve – 1997. júliusában két pályázatot írt ki az ország biztonságos villamos energia ellátásához szükséges, a 2000. évet követő évtized első felében üzembe léptetendő új erőművi kapacitások létesítésére.

A pályázat meghirdetését és az annak alapjául szolgáló pályázati kiírást a Magyar Energia Hivatal (MEH) jóváhagyta.

A 97/1. jelű pályázat 800 (± 200) MW 2001. január 1. és 2003. december 31. között üzembe léptetendő, a 97/2. jelű pályázat pedig 1100 (± 300) MW 2004. január 1. és 2005. december 31. között üzembe léptetendő menetrendtartó, közcélú erőművi kapacitás megvalósítására szolt.

Mindkét pályázat kiírásában az MVM Rt. mint kiíró rögzítette, hogy fenntartja magának a jogot a kiírtnál kisebb értékű kapacitás létesítésére, vagy hogy egyáltalán ne fogadjon el ajánlatot.

A 97/1. jelű pályázat kiírása megengedte, hogy nukleáris fűtőanyag kivételével bármely tüzelőanyaggal működő erőművel pályázzanak, de rögzítette, hogy a kiíró legfeljebb a meghirdetett kapacitás 50%-áig fog nyertesként kiválasztani földgáz tüzelésű erőműre vonatkozó pályázatokat. A 97/2. jelű pályázat esetében földgáz kivételével bármely tüzelőanyaggal üzemelő erőművi egységgel lehetett pályázni.

A pályázat kiírás szerint a pályázóknak két lépcsőben kellett elkészíteniük és benyújtaniuk a pályázatukat.

Az első lépcsőben a pályázók megfelelőségét bizonyító dokumentumokat és a megvalósítani tervezett erőművi projektek koncepció tervét kellett benyújtaniuk.

A második lépcsős pályázati anyag az első lépcsőben benyújtott pályázati anyagok kiíró általi értékelését követően, a kiíróval folytatott tárgyalások előírásait figyelembe véve kellett kidolgozni. Ebben a megvalósítani tervezett erőművi projektek részletes megvalósíthatósági tanulmányát, a projekt előzetes környezeti tanulmányát, a projektek telepítési helye szerint illetékes környezetvédelmi felügyelőségeknek az előzetes környezeti tanulmányára vonatkozó állásfoglalását, a tüzelőanyag ellátást megalapozó előszerződéseket, valamint az előzetes üzleti tervet kellett kidolgozniuk, illetve benyújtaniuk a kiíróhoz.

A két pályázati kiírást 44 különböző cég vásárolta meg.

Az első lépcsős pályázatokat a 97/1. jelű pályázatról 1997. október 14-ig a 97/2. jelű pályázatról 1997. október 28-ig kellett benyújtani.

A 97/1. jelű pályázatra 25 pályázó összesen 63 pályázatot nyújtott be, a pályázatok összteljesítménye 5245 MW-ot tett ki. A 97/2. jelű pályázatra 9 pályázó 26 pályázatot adott be, több mint 8000 MW összteljesítménnyel.

A 97/1. jelű pályázatra beadott ajánlatok közül 62% gáztüzelésű, 14-15% hazai és import barnaköszén tüze-

lésű és 23-24% feketeköszén tüzelésű-, a 97/2. jelű pályázatra beadott ajánlatok közül 50% import feketeköszén tüzelésű, 16% lignittüzelésű és 34% nukleáris tüzelésű erőműépítésre vonatkozott.

A 89 pályázatból 27 db zöldmezős beruházási ajánlat volt, míg 62 db a meglévő telephelyen tervezte a beruházást.

Az első lépcsős pályázatok részletes értékelése alapján valamennyi pályázó megfelelt a kiírási feltételeknek, ezért a kiíró 1998. januárjában valamennyi pályázót meghívta a második lépcsőn való részvételre.

1998 januárjában az MVM Rt. áttekintette az Országos Erőműlétesítési Terv kidolgozása óta eltelt időszak változási tendenciáit, s az 1997. év tényadatait figyelembe véve új közép- és hosszú távú kapacitás- és energia mérleget készített. Ennek eredményei alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kapacitás tenderben kiírt kapacitásokat módosítani szükséges a következők szerint:

A 97/1. jelű pályázatban kiírt 800 (± 200) MW-os, 2001-2003. közötti beléptetéssel szereplő kapacitást, 500 (± 200) MW, 2002-2004 közötti üzembe léptetésre, a 97/2. jelű pályázatban kiírt 1100 (± 300) MW 2004-2006 között üzembe léptetendő kapacitást pedig 600 (± 200) MW, változatlan 2004-2006 közötti belépésre szükséges módosítani.

A módosítási javaslatot a Magyar Energia Hivatal 1998. februárjában jóváhagyta, melyről, és a második lépcső meghirdetéséről a pályázók még 1998. februárjában értesítést kaptak.

A második lépcsős pályázatok benyújtására és azok felbontására 1998. október 9-én került sor.

A 97/1. jelű pályázatra 24 ajánlatot nyújtottak be, melyek kapacitásainak összértéke 3524,3 MW. Az azonos telephely ugyanazon helyére tervezett, így egymást kizáró pályázatok figyelembevételével az összkapacitás 3051,6 MW, amely több mint hatszorosa a kiírt kapacitás névleges értékének. A pályázók az összkapacitás 60,3%-át (1840,3 MW) földgáz, 34%-át (1038 MW) szén, 5,7%-át (173,3 MW) egyéb (olaj, geotermikus, gőz) energiahordozó hasznosítására alapozták. A megajánlott projektek közül egy retrofit, a többi új egység építése. A gáztüzelésű projektek mindegyike gázturbinás kombinált ciklusú blokk. A megajánlott összkapacitás több mint 1/3-ánál (1045,4 MW) kapcsolt (villamos energia és hő) termelést irányoztak elő. A széntüzelésű projektek – a retrofit projekt kivételével – fluidkázános blokkok.

A 97/2. jelű pályázatra benyújtott 9 ajánlat kapacitásának összértéke 5473,0 MW. Az alternatív változatok figyelembevételével az összkapacitás 4017,0 MW. Ez a kiírt kapacitás névleges értékének 6,5-szerese. A megajánlott összkapacitás 58,8%-a (2360 MW) szén, 23%-a (926 MW) lignit és 18,2%-a (731 MW) nukleáris energiahordozón alapul. A széntüzelésű projektek közül 1600 MW-nyi importált feketeszén, 760 MW-nyi főleg importált feketeszén felhasználását tervezi.

A pályázati kiírásban, továbbá az Ipari, Kereskedelmi- és Idegenforgalmi Minisztérium és a Magyar Energia Hivatal "Az erőmű létesítés engedélyezési eljárásrendjéről és a versenyztetés általános szabályairól" szóló (1997. június) együttes irányelvében rögzített értékelési szempontok figyelembevételével került sor a pályázatok értékelésére.

A pályázatok értékelésében az MVM Rt. szakértőin kívül a Magyar Energia Hivatal, a Gazdasági Minisztérium és a Környezetvédelmi Minisztérium szakértői is

részt vettek. Az MVM Rt. a pályázatok részét képező üzleti terveket és a projektek pénzügyi megalapozottságának alátámasztásához kért dokumentumokat független pénzügyi tanácsadókkal is megvizsgáltatta.

A 97/1 jelű pályázat esetén az Ernst & Young, a 97/2 jelű pályázat esetén az Arthur Andersen volt a pénzügyi tanácsadó.

Az egyes projekteknek a villamos energia rendszerbe való beillesztésére végzett számítógépes szimulációs vizsgálatokhoz felhasznált modelleket, alapadat rendszert és az elvégzett számításokat az Amerikai Egyesült Államokbeli Argonne Nationale Laboratory –mely az USA Energiaügyi Minisztériumának szakintézménye– auditálta.

A teljes pályázati eljárást –beleértve az egész értékelési folyamatot, a keletkezett dokumentumokat is– független auditor, az ERSTE Befektetési Bank Magyarország Rt. ellenőrizte és hitelesítette a keletkezett dokumentumokat.

A tender eredményének kihirdetését mind a hazai, és nemzetközi szakma, mind a gazdaságpolitika, politika szereplői felfokozott érdeklődéssel várták, hiszen már 1998-tól igen sok híradás jelent meg a pályázatokról a különböző médiákban.

A hivatalos végeredmény

Az MVM Rt-ben 1999. február 26-án igen nagy érdeklődés mellett zajlott le az a sajtótájékoztató, melyen közel száz hazai és nemzetközi szakember, újságíró előtt Bakács István az MVM Rt. vezérigazgatója adott tájékoztatást az MVM Rt. által kiírt erőművi kapacitás-tender eredményéről (a tájékoztatáson e sorok írója is részt vett).

Bevezetőjében tájékoztatást adott mind a hazánkban, mind a világon az elmúlt időszakban bekövetkezett változásokról. A hazánkban prognosztizált 4-5%-os GDP növekedés nem jár együtt a villamos energia igény növekedésével. Az EU csatlakozás, az energetikai liberalizáció^{x/} (ez függetlenül az EU csatlakozásunk időpontjától már 2001-től megvalósul) is komoly óvatosságra int, ui. a kapacitások "befagyását" 10 millió magyarnak kell kifizetnie.

Örömeinek adott hangot, hogy igen versenyképes, kedvező árajánlatok érkeztek a magasabb minőségi követelményekkel tervezett erőművekre, amik csökkentik az energiaárat és ennek hasznát az ország lakossága is élvezni fogja.

Tájékoztatót adott arról is, hogy bár a Duna menti telepítésű, külföldi szén bázison építendő létesítményre beadott pályázat a versenyképes tartományba esett, de üzembe léptetése csak 2006. után lenne szükséges, amikor már a nemzetközi energia piac működni fog.

Az MVM Rt. nem kívánta vállalni annak a kockázatát, hogy olyan erőművet hirdet ki győztesnek, amelyet esetleg lekörözhetnek a külföldi versenytársak. A most győztes pályázatok állják a nemzetközi versenyt is.

A liberalizált villamos energia piac az erőműszektorban annyit jelent, hogy saját kockázatára az a cég építhetne erőművet, amelyik akar, ha birtokában vannak a megfelelő engedélyek.

Ezek után ismertette a hivatalos végeredményt:

"A Magyar Villamos Művek Rt. a 97/1. jelű pályázatra az AES-FÖNIX Kft. pályázó által AES FÖNIX megnevezéssel benyújtott, a tiszaujvárosi Tisza II. Erőmű telephelyén megvalósítani tervezett 191 MW beépített teljesítőképességű földgáztüzelésű gázturbinás kombinált ciklusú és a Budapesti Erőmű Rt. pályázó által Kispesti Erőmű megnevezéssel benyújtott, a budapesti Kispesti Erőmű telephelyén megvalósítani tervezett 110 MW teljesítőképességű gázturbinás kogenerációs (villamos energiát és hőt is termelő) kombinált ciklusú projekteket hirdet ki nyertesnek.

Évi 7000 órás kihasználás esetén az AES FÖNIX projekt 6,43 Ft/kWh, a Kispesti Erőmű projekt 6,87 Ft/kWh éves átlagos összköltséggel bocsátja rendelkezésre a termelt villamos energiát.

A nyertes pályázók és az MVM Rt. között hosszú távú kapacitás lekötési és villamos energia adás-vételi szerződés létrehozását célzó előszerződés (szándéknyilatkozat) aláírására került sor.

A 97/2 jelű pályázat esetében az MVM Rt. –élve a pályázati kiírásban rögzített lehetőséggel– nem hirdet győztest.

Az előbbieken alapján az MVM Rt. a 97/1. és 97/2. jelű erőművi kapacitás létesítési pályázati eljárásokat az eredmény közzétételével lezárja."

Az eredmény kihirdetése után az újságírók által feltejtett kérdésekre az MVM Rt. vezérigazgatója, kereskedelmi igazgatója és a két pályázat győztesének képviselői válaszoltak.

Ennek kapcsán többek között az alábbiak hangzottak el:

- a tiszaujvárosi beruházás százmillió dolláros-, a Kispesti Erőmű 80 millió dolláros beruházást igényel.
- Az MVM Rt. áttekintette az ajkai, bányhidai, borsodi, pécsi és tiszapalkonyai szenes erőművek ajánlatát. Ezek ma a hazai villamos energiatermelés 4-5%-át adják és jelenlegi állapotukban 2004. után környezetvédelmi problémák miatt nem működhetnek tovább. Egy részükkel üzleti alapon meghosszabbítható az áramvásárlási szerződés, de vannak versenyképtelenek is. Ezek sorsáról a kormánynak kell döntenie annak a most készülõ kormány-elõterjesztésnek az ismeretében, amely a szénbázisú energiatermelés jövőjéről szól és 1999. március 31-ig kell elkészülnie.
- Az MVM Rt-nek ez volt az utolsó erőművi kapacitás-tendere, miután a szabályozás változása megszünteti a társaságnak ezt a kötelezettségét.

^{x/} Az Európai Unió 1999. február 19-én elindította az ún. liberalizációs programot, ami azt jelenti, hogy fokozatosan feloldják az eddigi szabályozási kötöttségeket, és első lépésben például a nagy-pari fogyasztók szabadon eldönthetik, hogy vajon a saját területileg illetékes szolgáltatótól veszik-e meg az energiát, vagy bárki mástól, egy másik szolgáltatótól, közvetlenül egy erőműtől, sőt esetleg egy olyan energiabrokertól, aki önmaga nem rendelkezik sem erőművel, sem hálózattal, de összevásárolja az áramot, és a viszonteladásból él meg. Az említett uniós határozat is rögzíti, hogy 2003-ig a teljes villamosenergia-piac 32 százalékát nyitják meg, majd 2006-ban döntenek arról, hogy milyen módon és milyen ütemben folytatódjon ez a folyamat. Az első tapasztalatok szerint, ahol eddig kísérleti jelleggel már lehetővé vált a verseny, ott a nagyfogyasztók fele maradt a korábbi szolgáltatójánál, és csak a másik fele élt a váltás lehetőségével, mivel az árcsökkenést jelentett a számára. (H.J.)

(dr. Horn János)

MI LESZ A RECSKI MÉLYSZINTI BÁNYA SORSA ?

- Szomorú tény, hogy a recski mélyszinti bánya félbehagyott beruházásának továbbfolytatására tett privatizációs kísérletek napjainkig a szakágazat minden erőfeszítése ellenére sikertelennek bizonyultak.

Az 1960-as évek óta folyó kutatások nagy volumenű, ám gyenge minőségű ércvagyont bizonyítottak. A kutatások és a hetvenes években megkezdett beruházás-előkészítés munkálatai állami fejlesztési forrás hiányában 1982-től leállításra kerültek. A bánya állagmegóvásának időszakában kezdeményezett értékesítési kísérletek semmilyen formája -vevő hiányában- nem hozott eredményt.

Az ÁPV Rt. Igazgatósága szakmai véleményekre alapozva 1998. decemberében elrendelte a bánya vízelárástással történő tartós szüneteltetését. Ez kínálja most a legjobb megoldást, mert lehetőséget ad a bányászati jogosultságok fennmaradásához, költségkímélő, nem gátolja az esetleges további kutatásokat és a kutatások lezárását, és kedvező fémár-változás esetén a megkutatott ércvagyon a meglévő létesítményekre támaszkodva viszonylag gyorsan és rugalmasan termelésbe vonható, az újraindítás költségei nagyságrendileg kedvezőbbben a bezárt bányáénál.

A bánya tartós szüneteltetése előtt szükségesnek látják-e a további kutatások elvégzését?

- A recski mélyszinti színesfémérc-előfordulás helyzetének bányászati-műszaki szempontból legnagyobb gondja az, hogy a közel húsz éven át folyó földtani kutatások elsősorban a nagytömegű, gyengébb minőségű porfirós rézérc kitermelésének megalapozására irányultak, egy nagykapacitású bánya és ércelőkészítő mű létrehozásával, és csak 1990-től, a világgazdasági kényszer hatására fordultak a közepes minőségű, kisebb mennyiségben rendelkezésre álló, kevésbé ismert és megkutatott szkarnos ércek kutatása irányába.

A nyolcvanas évek elejéig elkészült tervek, vizsgálatok kutatási és beruházási létesítmények az ércvagyon vegyes kitermelésére irányultak. Az állami források elapadása miatt a szkarnos ércvagyon kutatása nem fejeződött be. Az is tény, hogy az ércterület több oldalról nincs lehatárolva, mégis állítható, hogy az eddigi kutatási eredmények elegendő információt adtak ahhoz, hogy a tervezett bánya alapadatai a bányászatban szokásos pontossággal megállapíthatók legyenek.

A további kutatások a lelőhely geológiai ismeretességének emelését, a műszaki tervezés megbízhatóságának és pontosságának javítását, a termelési ércfeldolgozási kockázatok csökkentését szolgálják, de az ércvagyon minősége megítélése lényegében változatlan maradna, a lelőhely piaci gazdasági értékét nem növelnék meg.

Egy ilyen termelés-előkészítő kutatás a bányavállalkozó természetes igényéhez illeszkedhet, arra már nem igényelhető további állami szerepvállalás. Azonban az ismert tőkeerős ércbányászati cégek az ércterület további kutatásai iránt nem mutattak jelentős érdeklődést. Az eddigi tapasztalatok alapján valószínűsít-

hető, hogy a további kutatások sem változtatnák meg alapvetően az ércterület gazdasági potenciálját, így ezek elvégzése most nem időszerű.

Született-e döntés arról, hogy a felszín alatti és felszíni létesítményeknek mi lesz a sorsa?

- A feltárt ércvagyon kedvező fémár-változás esetén jelentős értéket képviselhet, ezért a bánya végleges felhagyásának akciója helyett szakmai egyetértés támogatásával megkezdődött a szüneteltetésre való felkészülés. Ennek keretében a bányatárségek környezet- és vízvédelmi előkészítő munkálatok után víz alá kerültek. Ez nem jelenti az ércvagyon teljes elvesztését, leírását, továbbá az ércvagyonban olyan károsodást, elváltozást nem okoz, ami annak újrahaznosítását ellehetetlenítené.

A felszín alatti létesítmények közetmechanikai szempontból kedvező állékonysága alapján valószínűsíthető, hogy annak jelentős tönkremenetelével nem kell számolni. A bánya későbbi víztelenítése nagyságrendileg kisebb költséget jelent, mint a létesítmények újbóli megépítése. Ezért az aknákat és a bányatárségeket úgy konzerváljuk, hogy a későbbi újraindítás minden feltételét fél évszázados időtávlatban is megteremtjük, illetve egy későbbi aknatömedékeléssel a végleges bányafelhagyás is megvalósítható legyen. A bányatelekközvetítő és a nyitóponthoz tartozó tulajdonjogát az újraindítás érdekében a Kincstár kezelésébe tervezzük adni, a geológiai információkat és dokumentációkat megőrzésre a Magyar Geológiai Szolgálatnak adjuk át. Ezen intézmények lesznek a létesítményesei az ércterület állami tulajdonosi kézben tartásának, az állami akarat érvényesítésének.

A további felszíni létesítmények, a társaság tárgyi és egyéb eszközei más irányú hasznosításra, értékesítésre kerülnek. A területen a geológiai monitoring-rendszer kialakítása mellett magára hagyott földtani, környezetgazdálkodási rendszer fog kialakulni. A szüneteltetés időszakában jelentős fenntartással, őrzéssel, utógondozással nem számolunk.

A szüneteltetés a felszíni vízrendszerekben kedvező változást teremt, a megépült vízgazdálkodási létesítmények kismértékű változtatással a területrevitalizációt fogják szolgálni.

A bánya ipari létesítményeire, csarnokaira, infrastruktúrájára támaszkodva ipari park kialakítását célozzuk meg. Ezekre a célokra az Európai Unió által támogatott területfejlesztési és környezetvédelmi PHARE-támogatást tervezzük megpályázni az érdekelt önkormányzatok bevonásával, a térségi fejlesztések érdekében. Ez a más irányú fejlődés azonban nem zárhatja ki az ércbányászat -környezetgazdálkodási szempontokat is figyelembe vevő- újraindítását.

Hová kerülnek az ércbánya birtokában lévő adatok, fűrómag minták, készül-e zárójelentés a bányaszüneteltetés kapcsán?

- A bánya feltárási munkáinak szüneteltetése nem je-

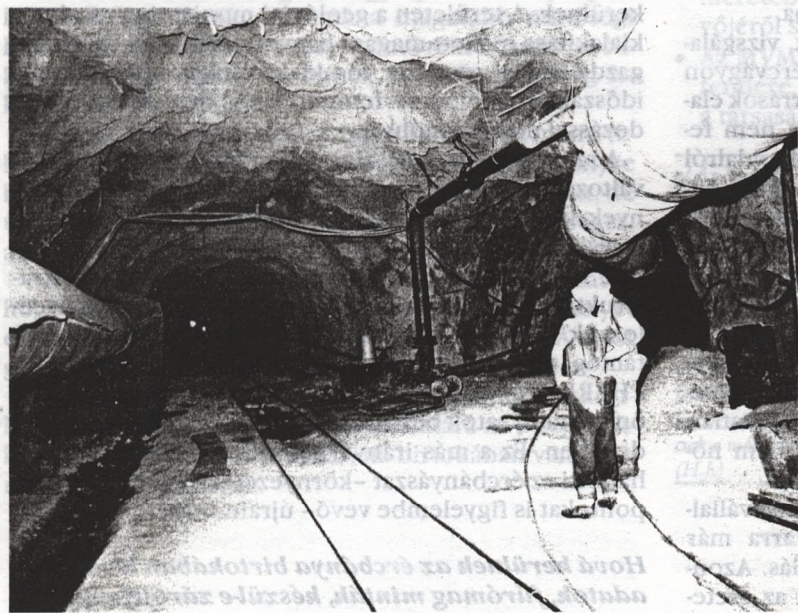
lenti azt, hogy véglegesen lemondtunk volna a megkutatott ércvagyon kiaknázásáról. A szakágazat alapvető érdeke, hogy mind az adatok, mintaanyagok rendszeresen, rendezetten, feldolgozottan kerüljenek elhelyezésre.

Az MGSZ-szel megkötött szerződések alapján megnyugtató módon rendeződik a Földtani és Műszaki Adattár sorsa. Az ércterület adatait, a bányászati dokumentációkat az OFGA rendszerébe átvéve, biztonságosan fogja a Szolgálat őrizni. Ennek pénzügyi fedezetét már biztosítottuk.

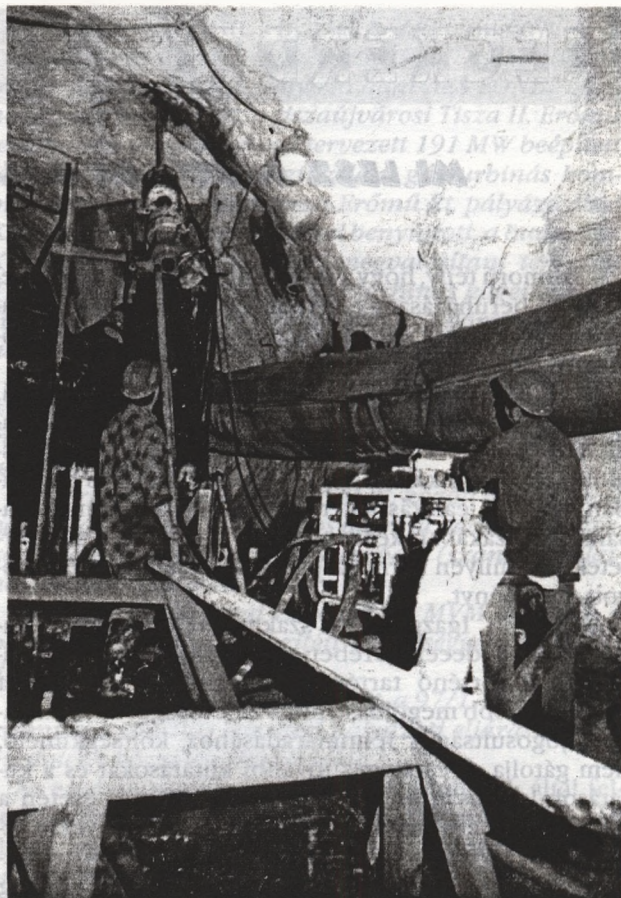
A recski telephelyen lévő magminta raktárak anyagait mind ez ideig megőriztük. A terület földtani alapfúrásainak teljes maganyaga már az 1980-as évek elején az MGSZ mintaraktárába került. A jelenlegi magraktárban lévő felezett magminták és porminták közül a teleptani jelleget megfelelően reprezentáló anyagokat az MGSZ álláspontja alapján a MÁFI szakértői irányításával szétválasztjuk, selejtezzük. Erre már megkaptuk a MÁFI előzetes szakmai tervét. Az Intézet szerződés-tervezetét elfogadtuk. Így a dokumentációkra, mintaraktárakra és mintaanyagokra vonatkozó szakmai együttműködés megvalósításának nincs akadálya.

Az ércterületen társaságunk mellett más bányavállalkozások is folytatnak bányászati, kutatási tevékenységet. A birtokunkban lévő magminta anyagokból eddig is támogattuk őket, biztosítottuk számukra az ingyenes mintavétel lehetőségét. A mintaanyagok selejtezése előtt számukra továbbra is biztosítjuk a kutatási lehetőséget. Mintáinkat a későbbiekben megőrzési garancia biztosításának követelményével tárolásra részükre átadjuk. Ilyen kötelezettséget is vállaló igénybejelentéssel azonban ők még nem fordultak hozzánk.

A kutatásról eddig három összefoglaló jelentés és készletszámítás készült, melyet a KFH, illetve az MGSZ jóváhagyott. Az elmúlt tíz évben végzett számítások és a főlüzemi kutatási és ércfeldolgozási kísérletek értékelése és a korábbi anyagokkal való összedolgozása még nem készült el. Ezen anyagok együtt alkotják majd a későbbi újrányítás geológiai alapidokumentációit. Ez az összefoglalás gyakorlatilag egy újabb földtani jelentés elkészítését jelenti, ami reményeink szerint nem "zárójelentés" jellegű lesz.

Recski bányavárat

Recski mélyszinti bánya -900 m-es szint. Bányabeli kutatófúrás

Várható-e az elkövetkező időszakban, hogy újra megnyitják a recski bányát?

- Az eddig elvégzett kutatások elegendő információt adtak ahhoz, hogy egy bányavállalkozó eldöntse, milyen kondíciókkal, és kíván-e a recski ércterületen bányát nyitni. A recski medence erre lehetőséget biztosít, a szüneteltetési akció a későbbi bányanyitást nem lehetetleníti el.

Arra viszont nem lehet pontos választ adni, hogy a bánya értékhorozóinak, a réznek, a cinknek és a nemesfémeknek az ára rövid és hosszú távon hogyan alakul. Egy évtized, vagy talán egy emberöltő múlva a világviszonylatban is jelentős ércelőfordulás bizonyosan művealó lesz, és ismét megindulhat Recsken a gazdaságos ércbányászat. Erről a ciklusos jellegű bányászkodásról tanúskodnak az elmúlt másfél évszázad történeti-gazdasági adatai is.

A bánya szüneteltetésének időszaka alatt a birtokukban lévő muzeális tárgyakat, ásvány-kőzettani bemutató anyagainkat átadjuk a helyi önkormányzatnak. Azok kiállításával az ércbányászat gazdag múltja a Recski Helyi és Bányászattörténeti Kiállítóhelyen kerül megőrzésre, ami beszámol az itt élő ércbányászok eddgi küzdelmes életéről, egyúttal fenntartja a régióban a bánya újrányításának reményét.

(Unica Zsuzsanna MGSZ)

AZ "EEGS-ES 5. KÖRNYEZET- ÉS MÉRNÖKGEOFIZIKAI"
KONFERENCIÁRÓL

Milyen szervezetet takar az EEGS-ES mozaikszó, és milyen időszakonként rendezi konferenciáját?

- A rövidítés az amerikai Environmental and Engineering Geophysical Society-t jelenti, melynek az európai szekciója, erre utal az European Section kiegészítés, egy önálló szervezetet alkot. Mindkét szervezet évente rendez konferenciát, hagyományosan az amerikai tavasszal, az európai szekció ősszel.

Beszélne bővebben ezekről a szervezetekről, mik a céljai, mivel foglalkoznak?

- Érdekes, hogy a hivatalosan 1992-ben megalakított anyagegyesület egy zömében bányageofizikával foglalkozó társaságból alakult át. Később csatlakoztak hozzá a sekélygeofizikával "eredendően" foglalkozó kutatók és mérnökök. Szinte ugyanez a folyamat ment végbe Európában, sőt nálunk is.

A cél hogy összefogjuk a most már mindinkább a gyakorlat, a környezetvédelem, a mérnöki tudományok szolgálatába állt geofizikai módszerek fejlesztésével, azok alkalmazásával foglalkozó szakembereket, és végfelhasználókat is. Köszönhetően az elektronika és az adatfeldolgozás utóbbi években bekövetkezett látványos fejlődésének, napjainkban a geofizikának ez a része jelentős fejlődésen megy keresztül és a felhasználóknak is érdekük, hogy naprakészen ismerjék meg a munkájukat segítő fejlesztési eredményeket.

Miben különbözik ez a konferencia másoktól?

- Az előadásokon és műszerkiállításokon kívül terepi bemutatókat is tartanak a rangos műszerfejlesztők. A konferenciát workshop előzi meg, amely elsősorban nem a fejlesztőknek, hanem inkább az alkalmazóknak szól. Itt egy egynapos előadás keretében lehet az alaptól a gyakorlati alkalmazásokon keresztül megismerni egy módszert neves szakemberek előadásában.

Most mi lesz a konferencia témája?

- Három workshop lesz, egy geoelektromos, egy selykszeizmikus és egy fúrólukvizsgálatokkal foglalkozó. Az előadásokat részben geofizikai módszer, részben

alkalmazási terület szerint csoportosítjuk. Nincs kitüntetett téma, a skála igen széles, a szennyeződés elterjedés talajparamétereinek meghatározásától a lejtőcsúszások okainak vizsgálatán keresztül egészen a régészeti célú geofizikai alkalmazásokig.

Hány szekció lesz?

- A két szekciós előszavas előadások mellett egy poszter szekció is lesz.

Milyen hazai és milyen külföldi részvétellel számít a szervező bizottság?

- Elsősorban az EEGS-ES tagságra, azaz az európai kutatókra. Az előzetes jelentkezés alapján azonban néhány tengerentúli, sőt egy malajziai jelentkezőnk is van.

És a hazai jelentkezők?

- Nos, reméljük, hogy sokan kihasználják ezt a hazai lehetőséget, hiszen azért az utazás és a szállás egy nemzetközi konferencia esetében jelentős tétel szokott lenni, ez pedig házhoz jön.

Persze a regisztrációs díj sem olcsó, de sajnos a hazai díjszabás kialakításánál is hamar rá kellett jöjjünk, hogy azok az elemek, amelyek nem hagyhatók ki a szervezésből, pl. terembérlet, itthon sem a hazai kutatók fizetéséhez méretezettek.

Eddig 21 előzetesen bejelentett magyar előadás van, remélem ők mindannyian eljönnek, de természetesen előadás nélkül is lehet jelentkezni.

Environmental
and Engineering
Geophysical Society
European Section

5th meeting
**environmental & engineering
GEOPHYSICS**

second announcement

**Budapest, Hungary
September 6-9, 1999**

EEGS-ES'99 - BUDAPEST, HUNGARY

További információkért hova és kihez lehet fordulni?

- A Magyar Geofizikusok Egyesületéhez (1027 Budapest, Fő u. 68., tel.: 201-9815), hozzánk az ELGI-ben (1145 Budapest, Columbus u. 17-23.), de akinek van Internet hozzáférési lehetősége az mindent megtudhat a <http://www.elgi.hu/eegs99/> honlapról.

(Unica Zsuzsanna MGSZ)

**"THE GEOLOGY OF TODAY - FOR TOMORROW"
KONFERENCIÁRÓL****Mikor és hol lesz megrendezve a konferencia?**

- A Magyarhoni Földtani Társulat 1999. június 21-22-én rendezi meg a "The Geology of Today-for Tomorrow" c. nemzetközi konferenciát, kísérő rendezvényként kapcsolódva az UNESCO/ICSU által, ugyancsak Budapesten rendezendő World Conference on Science-hez. A konferencia helyszínei a Bara Hotel és a Magyar Állami Földtani Intézet lesznek. Az előadásokhoz június 23-24-én kétnapos dél-dunántúli terepbejárás kapcsolódik (Bodai Aleurolit Formáció, Alfa-vágat, Harkány, Pellérdi vízmű és az uránbányászathoz kapcsolódó zagyatározók, Tettyei források, valamint Bataapáti).

Mi a konferencia témája?

- Konferenciánk választott témakörei a radioaktív hulladék-elhelyezés és a felszín alatti vizek védelme. Úgy véltük, hogy e két témakörben Magyarországnak vannak olyan nemzetközi érdeklődésre számító eredményei, melyek nemzetközi fórumon történő bemutatása a szakmai hírnév mellett segíthetik az Európai Unió-hoz történő csatlakozás folyamatát. A nemzetközi megmérettetés nagymértékben támogatja a hazai társadalmi-politikai kapcsolatrendszer fejlesztését is, mely e kérdéskörökben elengedhetetlenül fontos.

A szervező bizottság milyen hazai és külföldi részvételre számít?

- A szervezés során folyamatosan igyekszünk megnyerni a hazai és külföldi szakmai közélet elismert személyiségeit. Mindkét témakörben 3-3 nemzetközileg elismert szakembert kértünk fel összefoglaló előadás tartására. Az eddigi jelentkezések alapján 60 külföldi és 40 hazai szakember részvételére számítunk. A résztvevő országok száma már elérte a 20-at.

Lesznek-e szekciók, és ha igen, milyenek?

- Igen lesznek. A két plenáris ülés mellett két szekció megtartására kerül sor: "A" Geological Aspects of Radioactive Waste Disposal (szakmai szervező: Rybach László professzor ETH, Zürich és Bárdossy György akadémikus); "B" Protection of Subsurface Aquifers (szakmai szervező Tóth József professzor Albertai Egyetem, Edmonton és Havasné Szilágyi Eszter főtanácsos, KHVM).

**"THE GEOLOGY OF TODAY
FOR TOMORROW"**

**21-22 June 1999
Budapest, Hungary**

**A SATELLITE CONFERENCE OF THE
WORLD CONFERENCE ON SCIENCE**

**FIRST CIRCULAR
and call for papers**

Lehet-e még előadás megtartására jelentkezni?

- Szóbeli előadásra már nem lehet jelentkezni, de poszter előadásra szívesen látunk még jelentkezőket.

További információkért hová és kihez lehet fordulni?

- További információ a Magyarhoni Földtani Társulat titkárságán, 1027 Budapest, Fő utca 68.

tel.: 201 9129 szerezhető be. Az első körlevél elérhető a: www.mafi.hu/mft/alap.html

Internet címen, ahol jelenkezési lap is található. Kérésre a rövidesen elkészülő második körlevelet megküldjük minden érdeklődőnek.

(Unica Zsuzsanna MGSZ)

Közel egy millió köbméteres földmozgás Hollóházán

A hollóháza É-i részén az elmúlt évtizedek legnagyobb kiterjedésű és tömegű földmozgása játszódik le. Az utolsó nagy suvadás 1970. szeptember 15-én Duna-földváron a hídtól D-re történt. Akkor 1 millió m³ lösz, homok és agyag csúszott a Dunába. Szerencsére lakott területet nem érintett.

A hollóházi mozgás viszont lakott területen belül van.

A két egymástól 1,5 km-re lévő földmozgás 18+3 család részleges kilakoltatását és a Hollóháza - Kéked közötti út lezárását okozta.

A település É-i részén a mozgó közettömeg jelenleg látható maximális hossza ÉÉK - DDNy irányban 350 m, szélessége fent 120 m, míg alul 250 m. Átlagos vastagsága az időközben lemélyített fúrások alapján minimum 8 m. A fúrásokban jól látható, hogy a csúszás a szarmata agyag felszínén következett be. Az agyag feletti átlagosan 4 m vastag tufa és 4 m agyagos lejtőtörmelék vízzel teljesen telített. A morfológiai jelleg és a 6-8°-os lejtő alapján a rétegcúszás kategóriába tartozó kőzetmozgásban, közel egy millió m³-t anyag vesz részt. A rétegcúszás húzott zónájában két suvadás is történt, melyek azonnali víztelenítése az egyik legfontosabb feladat. Itt a földtani adottságok újabb vízutánpótlódás hatására, sárfolyás kialakulását sem zárják ki. Ennek mennyisége pontosan nem becsülhető.

A híradások nem számolnak be a település D-i részén az óvoda mellett korábban történt suvadás hatására létrejött termé-

Hollóháza É-i része a rétegcúszás és a suvadások területével

A rétegcúszás feletti suvadásos hegyoldal, Hollóháza

zetes partfal mozgásának felújulásáról. A mozgás tengelyében lévő 2 ház már helyrehozhatatlanul sérült. További átadás esetén az óvoda leomlása sem kizárt. Ezt a lehetőséget bizonyítja az óvodától 10 m-re, március 9-én este megjelent és azóta 60 cm-re táguló repedés, valamint a csúszólap menti 1 méteres süllyedés is. A víztelenítés azonnali megkezdése itt is indokolt.

(Oszvald Tamás MGSZ)

A rétegcúszás feletti szétnyílt útburkolat Hollóházán

Beszámoló a "Waste Management '99" konferenciáról

(Tucson, Arizona, 1999. február 28. - március 4.)

Az Országos Atomenergia Hivatal 1998. nyarán felkérte a Magyar Geológiai Szolgálatot, hogy képviselje a hazai, nukleáris ügyekben eljáró hatóságokat a "Waste Management '99" című konferencián. Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság Mecenátúra Alapja és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség támogatásának elnyerésével a részvétel személyemben realizálódott.

A kiutazás célja volt előadás tartása a nukleáris ipar e mértékadó és ezen belül a radioaktív hulladék menedzselés legfontosabb nemzetközi rendezvényén; az előadásban bemutatni a hazai releváns hatósági struktúrát és engedélyezési gyakorlatot, azon belül is részletesebben a Geológiai Szolgálatot érintő jogszabályokat és az ebből fakadó követelményeket.

A konferencia különlegességét az adta, hogy sorrendben ez volt a huszonötödik, alcíme "HLW, LLW, Mixed Wastes and Environmental Restoration - Working Towards A Cleaner Environment" volt. A negyedévszázadhoz méltóan a konferencián mintegy 1800 regisztrált résztvevő volt. A résztvevők 80%-a az USA-ból jött, a többi résztvevő teljesen lefedte a világ atomerővet működtető országait. A konferenciát a tucsoni Kongresszusi Központban rendezték. A konferencia négy napja alatt 71 szekcióban folyt a munka és mindennap poszterszekciók is voltak, valamint folyamatos kiállítás is zajlott a kongresszusi központban, melyen résztvettek az iparág vezető cégei Pl.: Cogema, BNFL, NUKEM stb.

A konferencia a környezetvédelemre, a környezeti károk felszámolására, a mentesítési és leszerelési munkálataokra koncentrált. Szakmailag különösen érdekes volt a "Groundwater and soil remediation" és a Hydrogeologic and geochemical considerations is radioactive waste management" című szekció. Ezek egy része csak passzív mérés/megfigyelés által vizsgálta a természetes folyamatokat, a földtani gátak működését, másrészt az aktív mentesítési kísérleteket mutatta be, bizonyos izotópokra (Sr, Cs, Co stb.). A szerves alkotók mellett bizonyos hangsúly áttevődés érezhető mind a hulladék, mind a földtani környezet szerves alkotói szerepének tanulmányozására.

Az ausztrálok, pontosabban azok Synroc Group-ból kifejlődött csoportja igen erőteljesen reklámozták az ún. Pangea koncepciót. Ez lényegében egy, a nagy aktivitású hulladék végleges elhelyezését szolgáló nemzetközi lerakó lenne ÉNy-Ausztráliában, a Yucca Moun-

tain-hoz hasonló földtani és klimatikus környezetben. Ez üzleti alapon befogadná a külföldről érkező radioaktív hulladékot. Szerintük a kb. 7 milliárd USD beruházás (ami kevesnek tűnik) 1% GDP növekedést jelentene Ausztráliának.

Az USA-ban az iparág jól prosperál, az utóbbi években több állást kínáltak mint ahány szakirányú végzettséggel bíró fiatal lenne. Az US Department of Energy lefuttatott egy megvalósíthatósági tanulmányt a Yucca Mountain létesítményre, ahol jelenleg egy további harántvágatot hajtanak és intenzíven folytatják az in situ műszeres vizsgálatokat. A tanulmány konklúziója, hogy a telephely alkalmasnak ígérkezik tervezett funkciójára, az Elnök 2001-ben dönt sorsáról, a működés beindulása 2010-re prognosztizált.

Japánban a mélyföldtani elhelyezés kérdése igen rosszul áll, a költségeket 25 milliárd USD-re becsülik, jelenleg a külföldi elhelyezésben gondolkodnak.

A németországi politikai koncepcióváltás közismert, de a Kancellár valamelyest visszakozni látszik. A nukleáris iparvállalatok kártalanítása, az erőművek három éven belüli bezárása esetén 60 milliárd USD lenne! A spanyol ENRESA felvetette az EU lerakó gondolatát. Továbbra is előtérben van a visszanyerhetőség, visszafordíthatóság gondolata, sőt egyre hangsúlyosabb.

Oroszország az IAEA közreműködésével próbálja felmérni a katonai alkalmazásokból származó feladatait. Erről A. Bonne az Ügynökség új RW főnöke beszélt. Oroszországban jelenleg 150 (!) atommeghajtású tengeralattjáró vár leszerelésre, dekontaminálásra.

A "T. Hámor, G. Rezessy: *The regulatory role of the Hungarian Geological Survey in radioactive waste management*" címmel megtartott előadásomban kitértem a közhasznú társaság szerepére és az általuk menedzselte projektek rövid bemutatására. A mintegy kétszáz fő előtt megtartott előadás után két kérdést tettek fel, melyre nem volt nehéz válaszolnom: A kis és közepes aktivitású hulladékok tárolójánál a földtani környezet stabilitását miért 600 éves időtartamra vizsgáljuk, illetve hazánk egyetlen működő radioaktív hulladékfeldolgozó és tároló telephelye (Püspökszilágy) milyen feltételek mellett üzemel, jelenleg mekkora szabad kapacitással rendelkezik még?

A konferencián való részvételét egyértelműen sikeresnek ítélem. Feltétlenül indokoltnak tartom, hogy minden évben legyen magyar reprezentáns e kiemelkedő jelentőségű eseményen.

(dr. Hámor Tamás MGSZ)

A Yucca Mountain látképe